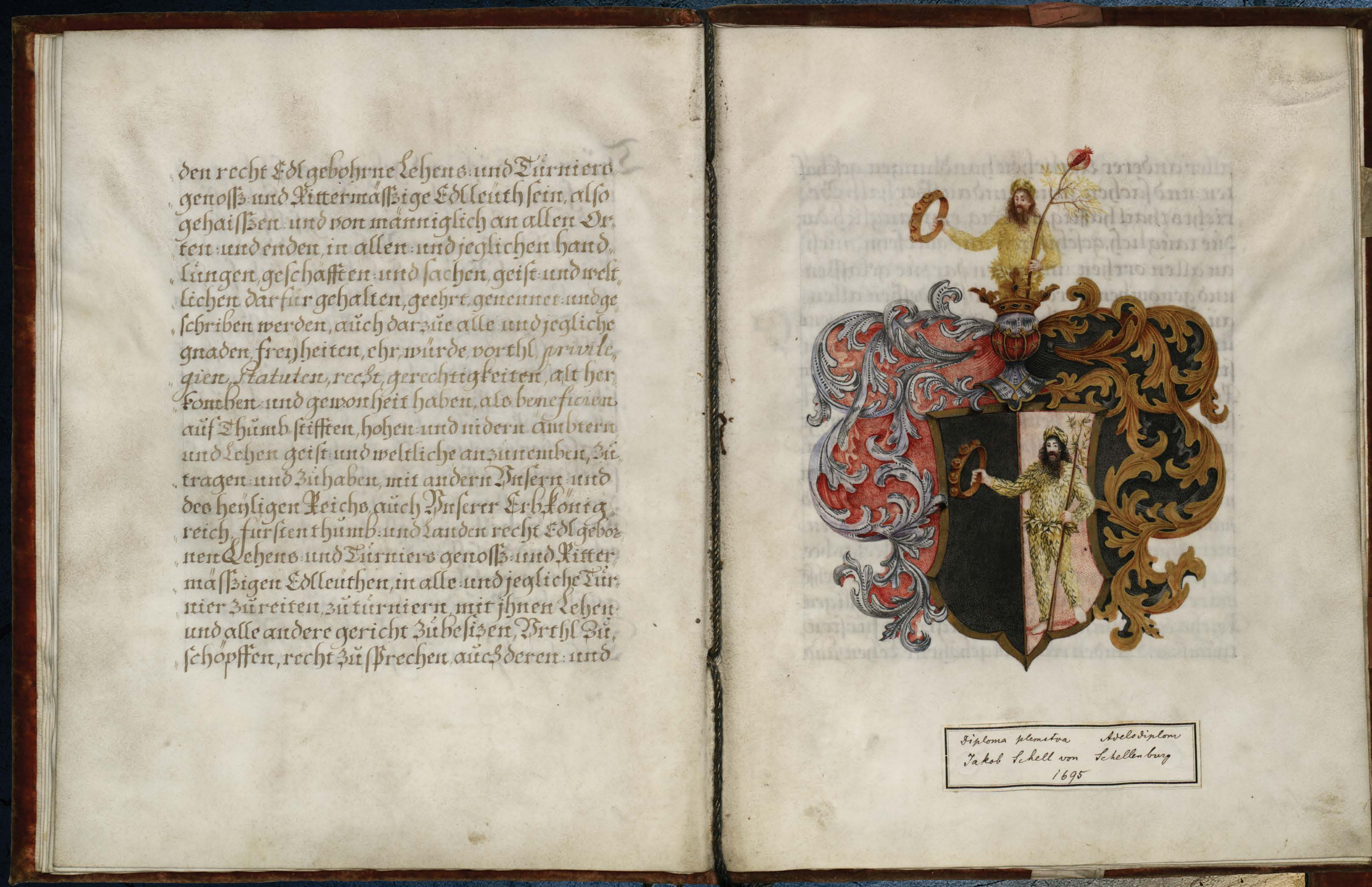
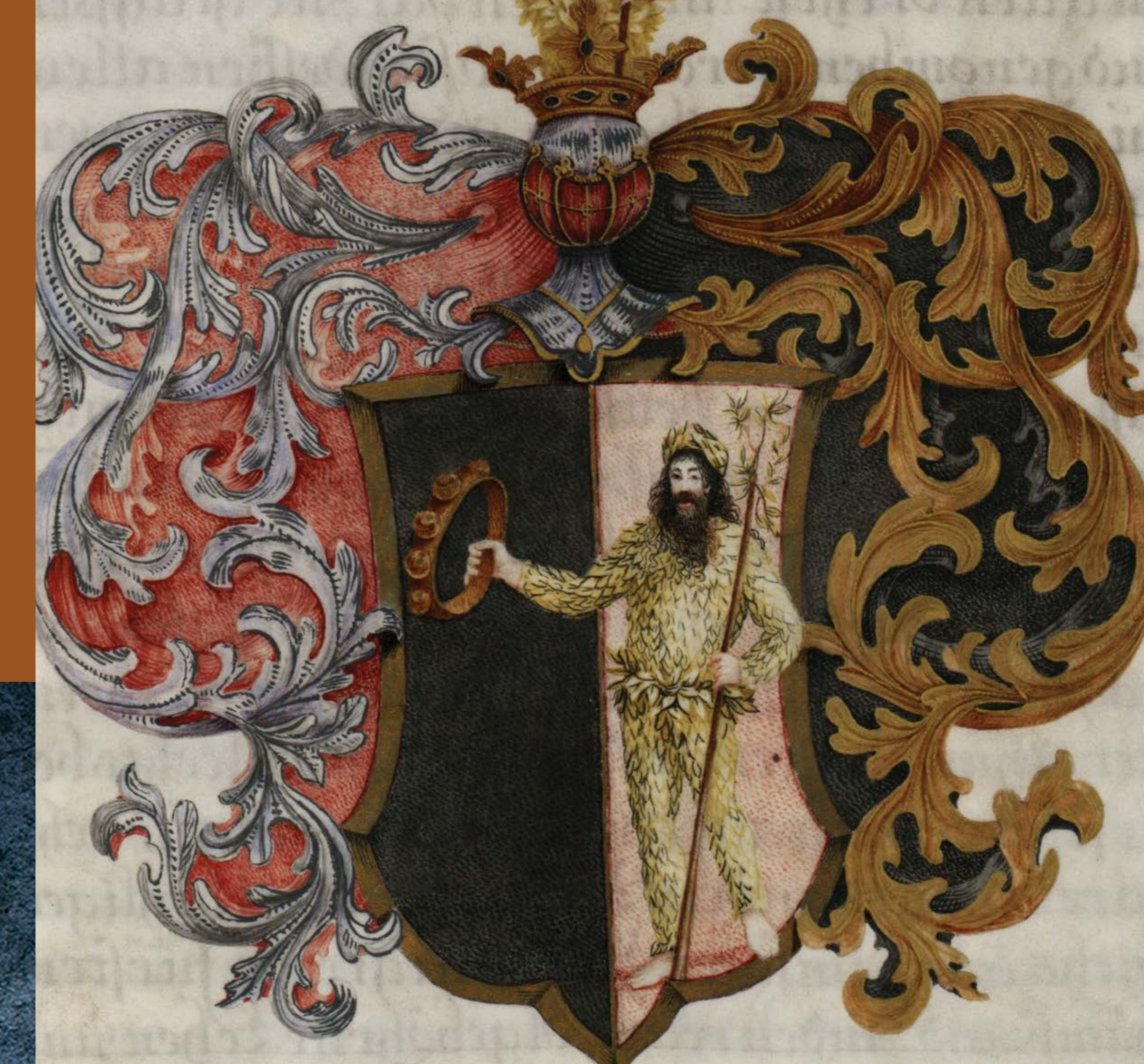

Z OPRAVLJANJEM »KORISTNIH DEJAVNOSTI« DO PLEMIŠKEGA NAZIVA. RAZSTAVA PLEMIŠKIH DIPLOM 17. STOL. IZ ARHIVA REPUBLIKE SLOVENIJE

SCHELL – POVZDIG V DEDNI PLEMIŠKI STAN, IMENOVANJE ZA CESARSKEGA SVÉTNIKA IN PODELITEV PRAVICE DO IZVZETOSTI OD VARUŠTEV IN SKRBNIŠTEV

Jakob Schell pl. Schellenburg in njegova žena Ana Katarina, roj. Hofstätter

(M. Preinfalk, *Plemiške rodbine na Slovenskem*. 17. stoletje. Del 1, *Od Billichgrätzov do Zanettijev* (Zbirka Blagoslovljeni in prekleti; knj. 4), Ljubljana: Viharnik, 2014, str. 132)

Diploma plemiška
Jakob Schell von Schellenburg
1696

1696 maj 22., Laxenburg

Orig. perg. (28 x 35,5 cm), libel (14 listov), platnice v rdečem žametu z dvema rdečima in dvema rumenima platenima trakovima, barvni grb, nemščina, okrogel viseči pečat cesarja Leopolda I., premera 13,5 cm, iz rdečega voska v okrogli skodelici iz rdečega voska in okrogli leseni skodelici, premera 19,5 cm, pritrjen z zlato pleteno svileno vrvico, signatura: ARS, SI AS 1064/96

Razcepljen ščit: v levem polju stoji z bosimi nogami na zeleni podlagi zeleno oblečen in v desno obrnjen gozdni mož z vencem listov na glavi in okoli pasu, z levico drži mlado ozelenelo drevesce in ga naslanja na ramo, v iztegnjeni desnici, ki sega v desno črno polje, pa drži zlat, s kraguljčki okrašen obroč. Nad ščitom kronan turnirski šlem z rdeče-srebrnim in črno-zlatim pregrinjalom. Iz krone raste od pasu navzgor enak gozdni mož, kakor v ščitu, z levico drži vejo z granatnim jabolkom v naravnih barvah in jo naslanja na ramo, v iztegnjeni desnici pa drži zlat, s kraguljčki okrašen obroč.

Jakob Schell je bil rojen 24. julija 1652 v kraju Sterzing na južnem Tirolskem (danes Vipiteno). Njegova mladost je bolj kot ne neznan, že konec 70. let 17. stoletja pa ga kot trgovca srečamo na Dunaju in v Vidmu. V Ljubljano je prišel pred letom 1684 in tu ostal do smrti 1. februarja 1715. Bil je eden največjih trgovcev na debelo, ki se je naselil v Ljubljani, in s tem pripomogel h gospodarskemu razvoju ne samo Kranjske, temveč tudi ostalih slovenskih dežel. Poročil se je z ljubljansko meščanko Ano Katarino Hofstätter (1662–1732), pridobil meščanstvo, postal notranji mestni svetnik, leta 1705 pa tudi član slavne Dizmove družbe.

Bil je izjemen dobrodelnež in mecen, ki je pustil neprecenljiv pečat ne samo v Ljubljani, temveč tudi drugod na Kranjskem, saj je imel izjemen posluš za umetnost in kulturo. Še posebej je podpiral verske ustanove in veliko denarja namenil okrasitvi različnih cerkva in podpiral najboljših umetnikov, s čimer je pospeševal baročno umetnost v mestu. Po njegovi zaslugi so se v Ljubljani leta 1702 naselile uršulinke, kjer jim je zgradil samostan, omogočil pa je tudi ustanovitev prve dekliske šole v Ljubljani.

Kot odličen finančnik je podpiral tudi vedno prazno stanovsko blagajno v Ljubljani, pa tudi koroško v Celovcu. »Usmilil« se je tudi cesarja Leopolda I. (1658–1705) in mu »v hudih in težkih vojnih časih« namenil veliko posojilo, ki se mu je kmalu obrestovalo. Cesar Leopold je namreč s plemiško diplomom, spisano 22. maja 1696 na gradu Laxenburg južno od Dunaja, Jakoba Schella ter njegovega brata duhovnika Tomaža zaradi zveste službe njunih prednikov in staršev na Dunaju in Tirolskem, kakor tudi zaradi osebnih zaslug za nadvojvodsko hišo ter tudi za Kranjsko, povzdignil v plemiški stan in jima podeli predikat »pl. Schellenburg« (*von und zu Schellenburg*). Jakobu je potrdil tudi grb, ki mu ga je podelil cesar Ferdinand III. (1637–1657) (kraguljčki v grbu spominjajo na priimek, Schell = kraguljček), dobil pa je tudi naziv cesarskega svetnika in pravico do izvzetosti (eksempcija) od varuštev in skrbništav.